

Číslo: 2030/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 11. 01. 2022 do 12. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Komenského 133, Šoporňa	
Zriaďovateľ	Obec Šoporňa

Vedúce zamestnankyne kontrolovaného subjektu:

PaedDr. Eva Kabrhelová, riaditeľka školy

Mgr. Jana Blahová, zástupkyňa riaditeľky školy

Zuzana Juríčková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 2030/2021-2022 zo dňa 10. 01. 2022
inšpekciu vykonali:

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka,
ŠIC Trnava

.....

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka,
ŠIC Trnava

.....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materských školách.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa		obecná	
Forma výchovy a vzdelávania		celodenná	
Počet tried	5	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	111	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	1
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	10	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov		0	

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Škola realizovala predprimárne vzdelávanie detí podľa školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) „Rok škôlkara“, ktorý bol vypracovaný v súlade so štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP). Podporu pozitívneho vzťahu detí k hudbe a rozvíjanie ich hudobnej gramotnosti škola deklarovala v ŠkVP stanovením vlastného cieľa orientovaného na rozvíjanie ľudových zvykov a tradícií prostredníctvom ľudových piesní, tancov a pozitívneho vzťahu k miestnemu ľudovému kroju.

Predpoklady pre rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí škola vytvárala prostredníctvom učebných osnov, ktorými boli vzdelávacie štandardy ŠVP, poskytujúce základ vzdelávania z oblasti Umenie a kultúra - hudobná výchova. Realizáciu vzdelávacích aktivít a činností podporujúcich rozvíjanie hudobnej gramotnosti preukázali zápisy v triednych knihách. Stratégie pre uskutočňovanie obsahu vzdelávania hudobnej výchovy škola nemala v ŠkVP špecificky vymedzené. Konkrétne postupy, či pravidlá rozvíjania hudobnej gramotnosti detí neboli rozpracované v žiadnej ďalšej dokumentácii školy.

Podľa vyjadrenia zástupkyne riaditeľky školy, posilnenie úcty k regionálnemu folklóru realizovala škola v minulom období verejnou prezentáciou detí na kultúrno-spoločenských podujatiach v obci a prostredníctvom aktivít pripravovaných pre rodičov (Spievanky, Veselo je s pesničkami, vystúpenia ku Dňu Matiek, pre starších občanov, na obecných dňoch). V dôsledku pandemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 sa vystúpenia za ostatné 2 roky nekonali.

Pravidelné zasadnutia pedagogickej rady sa interným vzdelávaním pedagogických zamestnancov v oblasti hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti ani odovzdávaním si poznatkov z externého vzdelávania nezaoberali. Prezentovanie zistení z kontroly realizovanej vedúcimi pedagogickými zamestnancami týkajúcej sa hudobnej výchovy, ani monitorovanie napredovania detí v rozvíjaní hudobnej gramotnosti analýza dokumentácie nepotvrdila. Kontrola a hodnotenie rozvíjania hudobnej gramotnosti detí bolo zástupkyňou riaditeľky školy naplánované v druhom polroku školského roka 2021/2022. Predmetom rokovaní na zasadnutiach pedagogickej rady boli organizačné záležitosti týkajúce sa chodu školy. Hodnotenie aktivít, tvorba portfólií a interných metodických materiálov neboli ich obsahom.

Výchovu a vzdelávanie v MŠ zabezpečovalo 10 kvalifikovaných učiteliek, vrátane zástupkyne riaditeľky školy, ktorá spĺňala všetky podmienky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca. Odbornosť predprimárneho vzdelávania v MŠ bola zabezpečená na 100%. Učiteľky sa za ostatné 2 roky v oblasti Umenie a kultúra s dôrazom na hudobnú výchovu a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí nevzdelávali, čo potvrdili aj zistenia z dotazníkov zadaných školskou inšpekciou (77,7 %).

Materská škola bola situovaná v budove základnej školy so samostatným vchodom. Triedy boli esteticky a funkčne zariadené, využívali sa k realizácii činností s hudobným zameraním. Pre potreby rôznych spoločenských akcií a vystúpení mala škola k dispozícii priestranú chodbu, v ktorej bol umiestnený klavír.

Materiálno-technická vybavenosť pozostávajúca prevažne z nástrojov Orffovho inštrumentára, audiovizuálnej techniky, zobcových flaut, akordeónu, ústnej harmoniky, klavíra, detských hudobných nahrávok, notových záznamov a odbornej literatúry, podľa

vyjadrenia pedagogických zamestnancov postačovala potrebám vyplývajúcich z plnenia cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova. Učebné pomôcky boli uložené v centrálnom kabinete. Učiteľky v dotazníkoch potvrdili dostatočné množstvo učebných pomôcok (88,9 %), odbornej literatúry (88,9 %) a metodických materiálov s námetmi aktivít na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí (77, %), zároveň dané ukazovatele nepovažovali za prekážku pri príprave alebo realizácii činností s hudobným zameraním. Za problém považovali skôr veľký počet detí v triede (55,5 %).

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Stav realizácie hudobnej výchovy sa sledoval prostredníctvom 4 hospitácií počas dopoludňajších výchovno-vzdelávacích činností. Cielená podpora hudobnej gramotnosti detí v rámci plnenia cieľa vzdelávacej aktivity s hudobným zameraním sa realizovala v triede 5 – 6-ročných detí prostredníctvom inštrumentálnych činností a v triede 4 – 6-ročných detí prostredníctvom perцепčných činností. Učiteľky v dotazníkoch zadaných školskou inšpekciou pri realizácii výchovno-vzdelávacích činností deklarovali primárne preferovanie rytmických a hudobno-pohybových činností (100 %), rovnako často realizovanie vokálnych (88,9 %) a hudobno-dramatických činností (88,8 %), menej často perцепčných (77,8 %) a inštrumentálnych činností (66,6 %). V rámci hospitácií sa zistenia z dotazníkov v tejto časti preukázali v menšej miere. V triede 4 - 5-ročných detí a v triede 3 – 4-ročných detí do dopoludňajších výchovno-vzdelávacích činností boli len ojedinele integrované aktivity s hudobným zameraním, čo bolo v rozpore so zisteniami v zadanom dotazníku, kde všetky učiteľky (100 %) potvrdili využívanie integrovaného prepájania činností s hudobným zameraním počas výchovno-vzdelávacích činností. Z ich odpovedí ďalej vyplynulo, že vzdelávacie aktivity s hudobným zameraním realizujú prevažne 1x do týždňa (77,7 %) a viac krát do mesiaca (66,7 %), čo potvrdili aj záznamy v triednej knihe. Činnostiam s hudobným zameraním podľa dotazníkov venujú učiteľky približne 1 hodinu počas 1 týždňa (88,9 %).

Zámer sledovaných činností s hudobným zameraním nebol deťom sprostredkovaný ani jednou učiteľkou. Deti vo všetkých triedach o pripravené hudobné aktivity spontánne prejavili záujem, zapájali sa do činností uskutočňovaných učiteľkami. V 2 realizovaných vzdelávacích aktivitách učiteľky vysvetlili význam pojmu (dirigent, orchester), deti slovám z hudobnej terminológie porozumeli. Zistenia z priameho pozorovania boli zhodné s odpoveďami učiteliek v dotazníku, v ktorom 88,9 % respondentiek potvrdilo, že sa s deťmi rozprávajú o obsahu piesne, hudobnej skladby a aj o význame neznámych slov.

V rámci integrovaných činností deti v pohybových hrách spievali samostatne, nie vždy intonačne čisto a s oporou o hlas učiteľky. Pri speve dýchali správne, čiastočne im robil problém plynulý, rovnomerný výdych, nakoľko ich v tom obmedzoval pohyb. Prípravné cvičenia vzhľadom na charakter činnosti učiteľky nezaradili, i keď v zadaných dotazníkoch realizovanie prípravných cvičení potvrdili všetky (100 %). V žiadnej z činností učiteľky neudali základnú spevácku polohu, ani spev detí nesprevádzali hudobným nástrojom. Hru na hudobný nástroj (akordeón) zaradila jedna učiteľka v závere zdravotného cvičenia (hra na sochy) a vo vzdelávacej aktivite, kde hru na flautu využila na navodenie atmosféry k ďalšej činnosti. V dotazníku využívanie hudobného nástroja pri výchovno-vzdelávacej činnosti a hru na hudobnom nástroji deklarovali 2 učiteľky (22,2 %), obe preferovali hru na klavír, 1 z nich ovládala aj hru na akordeóne, flaute a ústnej harmonike. Ďalšie 4 učiteľky (44,4 % - skôr áno)

uvádzali sporadické využívanie hudobného nástroja (2 uviedli hru na klavír, 1 na flautu a 1 uviedla možnosť „iné“). Sporadické až ojedinelé využívanie hudobného nástroja sa potvrdilo aj v sledovaných činnostiach. Dirigentské a individuálne gestá použila učiteľka vo vzdelávacej aktivite v triede 5 – 6-ročných detí (pri inštrumentálnej činnosti), deti na gestá vedeli reagovať.

V rámci vzdelávacích aktivít deti v triedach 5 – 6-ročných a 4 – 6-ročných detí pomenovávali rytmické a melodické nástroje znejúce v inštrumentálnych skladbách (husle, trubka, klavír, bubon, gitara), rozoznávali charakter melódie (rýchla/pomalá, smutná/veselá), určovali pieseň podľa časti melódie.

Pohybovou improvizáciou vyjadrovali zážitky z počúvanej skladby, prostriedkami hudobnej dramatiky interpretovali tanec snehových vločiek. Na podnet učiteľky hrou na rytmických hudobných nástrojoch (triangel, bubon, ozvučné drievka, zvonček, rolničky) vyjadrovali padanie snehových vločiek a hovorili o pocitoch a nálade z interpretovanej skladby. V zadanom dotazníku prevažná väčšina učiteliek (77,8 %) potvrdila, že deťom umožňujú vyjadriť vlastné pocity, nálady a zážitky prostredníctvom hry na rytmických a melodických nástrojoch. V triede 5 – 6-ročných detí dokázali individuálne a samostatne zahrať na virtuálnom klavíri (interaktívna tabuľa) jednoduchú melódiu a na základe vizuálnych vnemov ju vedeli skupinovo zopakovať a zahrať aj na zvonkohre. S rytmickými hudobnými nástrojmi deti manipulovali správne, vedeli ich adekvátne použiť.

Zapájali sa do hudobno-pohybových hier, v ktorých pohybom vyjadrovali prevažne obsah piesne (Do mestečka Poriadkova, Zlatá brána), ojedinele náladu a charakter (na tanečníkov, na snehové vločky, na ľadové sochy). V hre na tanečníkov boli deti učiteľkou podnecované k uplatňovaniu tanečných prvkov len v malej miere, zrealizovali len poskoky a úklony. V rámci pohybových a relaxačných cvičení deti pohybom reagovali na zmenu tempa a rytmu udávaného bubienkom, tamburínkou, v hre na sochy reagovali na zmenu intenzity hudobného sprievodu (hra na akordeón) striedaním behu a stoja.

Súvislosti medzi rytmom a rečou objavovali v triede 4 – 5-ročných detí. Deti ostinátne hrou na telo vytlieskali svoje meno. Pri cvičení nie všetky chápali vzťah spojenia rytmu a obsahu slov a slovných spojení. V ostatných triedach činnosti s rytmom a rečou zaradené neboli, čo nekorešpondovalo s výsledkami v zadanom dotazníku, v ktorom 66,6 % učiteliek potvrdilo využívanie činností s rytmom a rečou a prepájanie hudobných činností s činnosťami s predčitateľským zameraním.

Učiteľky priebežne monitorovali denné činnosti a sledovali priebeh celej učebnej situácie, spätnú väzbu deťom o ich napredovaní však neposkytli. Hodnotenie a sebareflexiu detí súvisiacu so zámerom činností s hudobným zameraním podporovala len 1 učiteľka, v triede 5 – 6-ročných detí. Vlastné výkony a výkony spoluhráčov v danej triede deti dokázali zhodnotiť, vedeli hovoriť o svojich pocitoch z vykonávania činností. Realizované hodnotenie ostatných učiteliek smerovalo ku všeobecnému zhrnutiu činností, k pochvale a k povzbudeniu, učiteľky nehodnotili výkony detí vzhľadom k stanovenému cieľu a s ohľadom na ich individuálne možnosti a schopnosti, nepodnecovali deti k sebahodnoteniu. Uvedené zistenie bolo v rozpore s výsledkami v dotazníku, v ktorom väčšina z nich (88,9 %) uviedla, že hodnotí pokroky detí v oblasti rozvoja a preukázania hudobnej gramotnosti.

2 ZÁVERY

Škola podporu pozitívneho vzťahu detí k hudbe a rozvíjanie hudobnej gramotnosti deklarovala v ŠkVP „Rok škôlkara“ stanovením vlastného cieľa a prostredníctvom učebných osnov z oblasti Umenie a kultúra - hudobná výchova, bez spracovania stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti. Konkrétne postupy, či pravidlá podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti v ďalšej dokumentácii spracované neboli, čo nevedlo k plneniu vízií a cieľov školy.

Činnosť poradných orgánov nesmerovala do oblastí interného vzdelávania pedagogických zamestnancov, prezentovania zistení z kontroly realizácie hudobnej výchovy ani monitorovania napredovania detí v rozvíjaní hudobnej gramotnosti.

Odbornosť predprimárneho vzdelávania v MŠ bola zabezpečená na 100 %, za ostatné 2 roky sa učiteľky v oblasti Umenie a kultúra s dôrazom na hudobnú výchovu nevzdelávali.

Pozitívom v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti boli vytvorené priestorové a materiálno-technické podmienky.

Preukázanie elementárnych hudobných schopností detí v priebehu VVČ podporilo prostredie, ktoré učiteľky vytvorili a aktivity, o ktoré všetky deti prejavili záujem. V realizovaných činnostiach deti po vysvetlení porozumeli slovám z hudobnej terminológie. V hudobno-pohybových hrách spievali samostatne, menej intonačne čisto, pri dýchaní boli obmedzované pohybom. Pri percepčných činnostiach rozoznávali charakter melódie inštrumentálnej skladby, pomenovali hudobné nástroje a pohybom improvizáciou vyjadrovali zážitky zo skladby. Prostredníctvom rytmických hudobných nástrojov vyjadrovali obsah skladby a prezentovali svoje pocity z nej. Podľa predlohy vytvárali jednoduchý inštrumentálny sprievod, dokázali manipulovať s hudobnými nástrojmi. V rámci pohybových a relaxačných cvičení deti pohybom reagovali na zmenu tempa a rytmu. Súvislosti medzi rytmom a rečou objavovali ojedinele, čo nekorešpondovalo s výsledkami v zadanom dotazníku, v ktorom väčšina učiteliek potvrdila prepájanie hudobných činností s činnosťami s predčitateľským zameraním.

Zlepšenie si vyžaduje integrované prepájanie činností s hudobným zameraním do výchovno-vzdelávacích činností a upevňovanie zručností v oblasti rytmických a vokálnych činností, ktoré priama hospitačná činnosť nepotvrdila. Na kvalitu rozvíjania hudobnej gramotnosti negatívne vplývalo aj neposkytnutie spätnej väzby deťom o ich napredovaní a ojedinelé hodnotenie ich výkonov vzhľadom k stanovenému cieľu. Uvedené zistenie bolo v rozpore s výsledkami v dotazníku. Nedôsledné boli učiteľky aj pri rozvíjaní hodnotiacich a sebahodnotiacich spôsobilostí detí.

SILNÉ STRÁNKY

- materiálno-technické podmienky (vybavenosť školy rytmickými a melodickými hudobnými nástrojmi)
- záujem detí o činnosti s hudobným zameraním

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti detí
- prezentovanie zistení z kontroly realizácie hudobnej výchovy a monitorovania napredovania detí v rozvíjaní hudobnej gramotnosti

- integrované prepájanie aktivít s hudobným zameraním do výchovno-vzdelávacích činností
- uplatňovanie záverečného hodnotenia činností a výkonov detí vzhľadom na ich individuálne možnosti a schopnosti
- podnecovanie hodnotenia a sebahodnotenia detí

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- zefektívniť činnosť poradných orgánov v oblasti hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí
- systematicky zabezpečovať zvyšovanie kvality odborných vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov prostredníctvom vzdelávania zameraného na oblasť rozvíjania kompetencií z hudobnej výchovy
- integrovať aktivity s hudobným zameraním do výchovno-vzdelávacích činností
- uplatňovať záverečné hodnotenie činností a výkonov detí vzhľadom na ich individuálne možnosti a schopnosti, rozvíjať u detí hodnotiace a sebahodnotiace zručnosti

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program - Rok škôlkara
2. Školský poriadok
3. Plán kontroly výchovno-vzdelávacej činnosti
4. Plán zasadnutia pedagogickej rady
5. zápisnice z rokovania pedagogickej rady
6. triedne knihy
7. záznamy z pedagogickej diagnostiky

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Elena Wittenbergerová

Dňa: 28. 01. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Elena Wittenbergerová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedná vedúca zamestnankyňa:

PaedDr. Eva Kabrhelová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 02. 2022 v Šoporni:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Elena Wittenbergerová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedná vedúca zamestnankyňa:

PaedDr. Eva Kabrhelová

Vyjadrenie vedúcej zamestnankyne kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PaedDr. Eva Kabrhelová, riaditeľka školy

Stanovisko školskej inšpektorky k vyjadreniu:

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti